

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Krajewski

Protokolant: st. sekr. sąd. Tomasz Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. w Aleksandrowie Kujawskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. R.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. R. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 32.500 zł (trzydzieści dwa tysiące pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia 25 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 17.500 zł od dnia 23 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanego M. R. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 3737,14 zł (trzy tysiące siedemset trzydzieści siedem złotych czternaście groszy) tytułem stosunkowego zwrotu kosztów procesu.

I C 449/16

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko M. R. o zapłatę kwoty 45.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 25 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 9.600 zł, opłaty sądowej oraz dalszych kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 30 maja 2004 r. pomiędzy miejscowościami O. i O. pozwany kierując w stanie nietrzeźwości pojazdem marki V. (...) nr rejestracyjny (...) nie zachował szczególnej ostrożności i bezpiecznego odstępu od poprzedzającego pojazdu jednośladowego wskutek czego uderzył w rowerzystę A. K. (1) powodując jego zgon. Pojazd kierowany przez pozwanego w dniu zdarzenia posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u powoda. W związku z opisanym zdarzeniem i zgłoszeniem szkody osobowej przez pełnomocnika najbliższej rodziny zmarłego w ramach umowy ubezpieczenia CO powód wypłacił poszkodowanemu łącznie 55.000 zł: kwotę 30.000 zł na rzecz A. K. (2) na podstawie ugody sądowej z dnia 14 kwietnia 2015 r. sygn. akt I C 619/16, kwotę 10.000 zł na rzecz S. K. na podstawie wyroku z dnia 19 maja (...) sygn. akt I C 821/13 i kwotę 15.000 zł na rzecz Z. K. na podstawie wyroku z dnia 15 września 2014 r. sygn. akt I C 849/13. Ponieważ kierujący wyrządził szkodę po spożyciu alkoholu na podstawie art. 43 ustawy o ubezpieczeniach

obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych powodowi przysługuje roszczenie o zwrot wypłaconego odszkodowania. Powód wezwał pozwanego do zapłaty, w związku z czym pozwany uiścił na poczet należności kwotę 10.000 zł, niemniej jednak nie spłacił reszty należności, której powód dochodzi niniejszym pozwem. Powód wskazał, iż dochodzi odsetek od dnia następnego po terminie płatności wskazanym w wezwaniu do zapłaty z 10 lipca 2013.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim wydał w sprawie w dniu 19 kwietnia 2016 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który następnie utracił moc na skutek skutecznie wniesionego sprzeciwu przez pozwanego.

Pozwany M. R. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż powód dochodzi w niniejszej sprawie zwrotu odszkodowania wypłaconego Z. K. w kwocie 15.000 zł oraz A. K. (2) w kwocie 30.000 zł. Świadczenie wypłacone S. K. w kwocie 10.000 zł pozwany zwrócił powodowi na jego żądanie, gdy powód przedstawił pełną dokumentację uzasadniającą roszczenie w tym przedmiocie. W odniesieniu do Z. K. pozwany odmówił zapłaty świadczenia do czasu przedstawienia pełnej dokumentacji uzasadniającej roszczenie regresowe, zaś o świadczeniu wypłaconym A. K. (2) pozwany dowiedział się dopiero z pozwu. Pozwany podniósł, iż powód wbrew jednoznacznie wyrażonej woli powoda świadomie uniemożliwił mu wzięcie udziału w procesie w roli interwenienta ubocznego. Nie można zatem przyjąć, iż pozwany pozostawał w zwłoce ze spełnieniem obu roszczeń regresowych. M. R. podniósł zarzut wadliwego prowadzenia przez powoda postępowań sądowych, polegających w pierwszym przypadku na niezłożeniu wniosku o uzasadnienie wyroku I instancji, co uniemożliwia dokonanie oceny prawidłowości rozstrzygnięcia, zaś w drugim przypadku na zawarciu ugody mimo braku udokumentowania wszystkich twierdzeń wskazanych w pozwie. W odniesieniu do zadośćuczynienia wypłaconego A. K. (2) pozwany wskazał, iż przy zawarciu ugody nie uwzględniono wypłaconej wcześniej przez pozwanego na rzecz A. K. (2) kwoty 12.500 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie pkt 12 wyroku wydanego w sprawie II K 645/04. Pozwany podkreślił, iż przed nowelizacją kodeksu cywilnego dokonaną w 2008 r. przy wypłatach na rzecz najbliższych członków rodziny nie używano sformułowania zadośćuczynienie lecz odszkodowanie. Pozwany podniósł, iż wysokość wypłaconego zadośćuczynienia została znacznie zawyżona i jest nieadekwatna do stopnia i rodzaju cierpienia jakie przyniosła śmierć osoby bliskiej. Mając na uwadze upływ czasu jaki nastąpił od chwili śmierci A. K. (1) kwota 15.000 zł zasądzona na rzecz Z. K. jak i przyjęta w ugodzie kwota 30.000 zł na rzecz A. K. (2) są rażąco wygórowane.

Na zakończenie postępowania strona pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko wnosząc o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 30 maja 2004 r. na drodze pomiędzy miejscowościami O. – O., powiat A., M. R. kierując samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) umyślnie naruszył zasady ruchu drogowego prowadząc samochód w stanie nietrzeźwości 2,4 promila alkoholu we krwi oraz nieumyślnie poprzez niezachowanie szczególnej ostrożności i bezpiecznego odstępu od wyprzedzanych pojazdów jednośladowych, uderzył w jadących w tym samym kierunku rowerzystów J. K. i A. K. (1), powodując tym nieumyślnie u A. K. (1) obrażenia ciała w postaci urazu wielonarządowego bezpośrednio skutkującego śmiercią, a u J. K. obrażenia ciała, które skutkowały ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim wyrokiem z dnia 22 grudnia 2004 r. wydanym w sprawie II K 645/04 uznał M. R. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 §2 kk w zw. z art. 178 §1 kk zarzucanego mu w akcie oskarżenia w sposób opisany powyżej i za to na postawie powołanych przepisów wymierzył mu karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. W punkcie 11 i 12 wyroku na podstawie art. 46 §1 kk Sąd przyznał od M. R. na rzecz pokrzywdzonej J. K. (punkt 11) oraz pokrzywdzonego A. K. (2) (punkt 12) kwoty po 12.500 zł tytułem częściowego naprawienia szkody.

M. R. wykonując nałożony na niego wyrokiem z dnia 22 grudnia 2004 r. obowiązek częściowego naprawienia szkody uiścił na rzecz A. K. (2) kwotę 12.500 zł. Wskazana kwota została wraz z należnością na rzecz J. K. wpłacona przez żonę pozwanego I. R. na rachunek wskazany przez J. K..

Dowód: zeznania A. K. (2) na płycie CD k. 112 czas: 00:08:00-00:13:18, zeznania I. R. na płycie CD k. 112 czas: 00:13:18-00:21:41, wyrok z 22.12.2004 r. k. 6-7, pismo z 3.10.2007 r. k. 110, odpis skrócony aktu zgonu k. 20, akta II K 645/04: wyrok z 22.12.2004 r. k. 369-369v.

W dniu 30 maja 2004 r. pojazd V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), którym kierował M. R. był objęty umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. z siedzibą w W..

Okoliczność niesporna, dowód: potwierdzenie pokrycia ubezpieczeniowego k. 8-10.

Bliska rodzina zmarłego A. K. (1) – wnuczka S. K., brat Z. K. oraz syn A. K. (2) – wystąpiła z roszczeniami o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywołanych śmiercią osoby bliskiej przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W..

Wyrokiem z dnia 19 maja 2014 r. wydanym w sprawie I C 821/13 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim zasądził od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz S. K. – wnuczki zmarłego A. K. (1) – kwotę 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywołanych śmiercią osoby bliskiej. Od powyższego wyroku (...) S.A. z siedzibą w W. wywiódł apelację, którą Sąd Okręgowy we Włocławku oddalił wyrokiem z dnia 9 października 2014 r.

Wyrokiem z dnia 15 września 2014 r. wydanym w sprawie I C 849/13 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim zasądził od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Z. K. – brata zmarłego A. K. (1) – kwotę 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywołanych śmiercią osoby bliskiej. (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o uzasadnienie wyroku, ale nie wywiódł apelacji od powyższego orzeczenia.

W dniu 14 kwietnia 2015 r. w toku postępowania w sprawie I C 619/14 zawarto ugodę, zgodnie z którą (...) S.A. z siedzibą w W. zobowiązał się zapłacić na rzecz A. K. (2) – syna zmarłego A. K. (1) – kwotę 30.000 zł w terminie 21 dni od zawarcia ugody z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności, na co A. K. (2) wyraził zgodę i oświadczył, iż kwota ta wyczerpuje w całości jego roszczenia o zadośćuczynienie wynikające ze zdarzenia jakie miało miejsce w dniu 30 maja 2014 r.

(...) S.A. z siedzibą w W. wypłacił bliskiej rodzinie zmarłego kwoty wynikające z wyroków z dnia 19 maja 2014 r. i z dnia 15 września 2014 r., a także z ugody zawartej w dniu 14 kwietnia 2015 r.

Dowód: zeznania S. K. na płycie CD k. 127 czas: 00:01:28-00:09:33, druk zgłoszenia szkody na osobie k. 11-14, wniosek o wypłatę świadczenia k. 18-19, pozew o zapłatę k. 21-28, protokół wraz z ugodą k. 29, pismo z 20.04.2015 r. k. 30-31, pismo z 20.04.2015 r. k. 32-33, potwierdzenie wykonania transakcji k. 34 i k. 35, potwierdzenie wykonania operacji k. 36, lista wypłaty odszkodowań k. 37, akta I C 821/13: wyrok z 19.05.2014 r. k. 76 z uzasadnieniem k. 82-88, wyrok z 9.10.2014 r. k. 116, akta I C 849/13: wyrok z 15.09.2014 r. k. 77 z uzasadnieniem k. 85-91, akta I C 619/14: protokół wraz z ugodą k. 149.

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wielokrotnie wzywał powoda do zapłaty różnych kwot z tytułu wypłaconego odszkodowania, między innymi pismem z dnia 11 grudnia 2014 r. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 25.000 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania i ponowił je pismem z dnia 7 stycznia 2015 r. Kwota, której zwrotu domagał się powód stanowiła równowartość świadczenia wypłaconego S. K. i Z. K.. Pozwany odpowiedział na wskazane wezwania pismem z dnia 15 stycznia 2015 r., w którym wniósł o wyjaśnienie konkretnych okoliczności sprawy. W wyniku wymiany korespondencji M. R. uznał ostatecznie wysokość świadczenia wypłaconego S. K. i

wpłacił powodowi kwotę 10.000 zł oraz odmówił zwrotu świadczenia wypłaconego Z. K. do czasu otrzymania pełnej dokumentacji spawy.

W dniu 5 kwietnia 2016 r. powód wniósł pozew przeciwko M. R. domagając się zapłaty kwoty 45.00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 25 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Na dochodzoną kwotę składała się wysokość należności wypłaconej S. K. w kwocie 10.000 zł, Z. K. w kwocie 15.000 zł i A. K. (2) w kwocie 30.000 zł, pomniejszona o dokonaną przez pozwanego wpłatę w wysokości 10.000 zł. M. R. otrzymał odpis pozwu w dniu 22 kwietnia 2016 r.

Dowód: wezwanie z dnia 10.07.2013 r. k. 38, wezwanie z dnia 24.09.2013 r. k. 39, wezwanie z dnia 11.12.2014 r. k. 40, wezwanie z dnia 7.01.2015 r. k. 41, pismo z 19.01.2015 r. k. 42, historia wypłat k. 43, pismo z 15.01.2015 r. k. 65, pismo z 29.01.2015 r. k. 67-67v, wydruk e-mail k. 68, pismo z 25.02.2015 r. k. 69, pismo z 3.02.2015 r. k. 70, zwrotne potwierdzenie odbioru k. 57.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w sprawie, zeznań świadków A. K. (2), I. R. i S. K., a także dokumentów znajdujących się w aktach dołączonych do niniejszej sprawy – akt II K 645/04, I C 821/13, I C 849/13 i I C 619/14. Ustalony w sprawie stan faktyczny nie był w zasadzie sporny pomiędzy stronami – pozwany nie kwestionował tego, iż jest sprawcą wypadku z dnia 30 maja 2004 r. w wyniku którego zmarł A. K. (1), a także tego, iż powód przyjął na siebie odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłacił najbliższej rodzinie zmarłego świadczenia tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywołanych śmiercią osoby bliskiej. Pozwany M. R. kwestionował natomiast zasadność roszczenia dochodzonego przez powoda podnosząc, iż powód uniemożliwił mu wzięcie udziału w postępowaniach, w których rodzina zmarłego dochodziła swoich roszczeń i zarzucił mu wadliwe prowadzenie postępowań sądowych. Wskazywał, że świadczenia wypłacone przez powoda na rzecz Z. K. i A. K. (2) były zawyżone, a powód nie uwzględnił kwoty 12.500 zł wypłaconej już A. K. (2) jako częściowe naprawienie szkody zasądzone wyrokiem wydanym w sprawie II K 645/04. W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował wysokości zadośćuczynienia zasądanego na rzecz S. K. – była ona przedmiotem kontroli ze strony sądu II instancji, a z korespondencji pomiędzy powodem z pozwanym wymienionej na etapie przedsądowym (k. 67-70) wynika, iż M. R. ostatecznie uznał za odpowiednią wysokość wypłaconego S. K. zadośćuczynienia i zwrócił powodowi kwotę 10.000 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 43 pkt. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i polskim biurze ubezpieczycieli komunikacyjnych (tj. z dnia 21 listopada 2016 r.; Dz.U. z 2016 r. poz. 2060) zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z ustaleń faktycznych sprawy wynika, że pozwany M. R. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim z dnia 22 grudnia 2004 r. wydanym w sprawie II K 645/04 za spowodowanie wypadku, którego następstwem była śmierć A. K. (1), oraz że popełniając przestępstwo znajdował się on w stanie nietrzeźwości. Ustaleniami tymi sąd cywilny był związany stosownie do art. 11 k.p.c.; żadna ze stron ich nie kwestionowała. W związku z powyższym żądanie powoda skierowane do pozwanego M. R. o zwrot wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania należało uznać za usprawiedliwione co do zasady. Tym niemniej dla oceny wysokości roszczenia należało rozpoznać także zarzuty podnoszone przez pozwanego.

W procesie opartym na art. 43 pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i polskim biurze ubezpieczycieli komunikacyjnych możliwe jest podniesienie przez pozwanego sprawcę szkody zarzutów związanych z błędnym rozstrzygnięciem sprawy albo wadliwym prowadzeniem procesu przez zakład ubezpieczeń w sporze z poszkodowanymi, co wynika a contrario z treści art. 82 k.p.c. – stanowi on, że interwenient uboczny nie może w stosunku do strony, do której przystąpił, podnieść zarzutu, że sprawa została

rozstrzygnięta błędnie albo że strona ta prowadziła proces wadliwie, chyba że stan sprawy w chwili przystąpienia interwenienta uniemożliwił mu korzystanie ze środków obrony albo że strona umyślnie lub przez niedbalstwo nie skorzystała ze środków, które nie były interwenientowi znane. Przepozwanie, pozostające w związku z interwencją uboczną, ma zatem na celu zabezpieczenie strony przed zarzutem wadliwie przeprowadzonego procesu. Należy jednak podkreślić, iż brak takiego przepozwania nie stanowi uchybienia procesowego, a tym bardziej nie stanowi przeszkody do wystąpienia przez zakład ubezpieczeń z roszczeniem regresowym. Strona pozwana ma natomiast możliwość podniesienia zarzutu wadliwego prowadzenia procesu celem ograniczenia jej odpowiedzialności regresowej. Taki zarzut należy jednak udowodnić.

W niniejszej sprawie pozwany M. R. podnosił, iż powód swoim działaniem uniemożliwił mu wstąpienie jako interwenient uboczny do postępowań, w których bliska rodzina zmarłego dochodziła od (...) S.A. w W. roszczeń o zadośćuczynienie. Podniósł zarzut wadliwego prowadzenia procesu, który w jego ocenie miał polegać na niezłożeniu wniosku o uzasadnienie wyroku I instancji zapadłego w sprawie I C 849/13, w którym zasądzono od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Z. K. kwotę 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty. Należy jednak zauważyć, że z akt sprawy I C 849/13 wynika, iż wbrew twierdzeniom pozwanego powód złożył w tej sprawie wnioski o uzasadnienie (k. 81), zatem jego zarzut w tym zakresie jest nieuzasadniony. M. R. jako wadliwość prowadzonego procesu podnosił również, iż w sprawie I C 619/14 powód zawarł ugodę, w której zobowiązał się zapłacić na rzecz A. K. (2) kwotę 30.000 zł, mimo braku udokumentowania wszystkich twierdzeń wskazanych w pozwie. Należy jednak zauważyć, iż z akt sprawy I C 619/14 wynika, iż do zawarcia ugody doszło już na końcowym etapie postępowania, po nadesłaniu dokumentacji medycznej A. K. (2), jego informacyjnym wysłuchaniu i przesłuchaniu świadków, a zatem fachowy pełnomocnik reprezentujący (...) S.A. w W. miał wystarczająco wiele informacji na dokonanie rzetelnej oceny zasadności zawarcia ugody. Ponadto nie należy tracić z oczywistości, że postępowanie zakończone zawarciem ugody było trzecim postępowaniem, w którym kolejna z osób bliskich zmarłego dochodziła zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywołanych śmiercią A. K. (1), więc (...) S.A. mógł ocenić, że zawarcie ugody na ustalonych warunkach jest dla niego korzystne – mając na uwadze, iż w poprzednich postępowaniach Sąd zasądził kwotę 10.000 zł na rzecz wnuczki zmarłego S. K. i kwotę 15.000 zł na rzecz brata zmarłego Z. K., nie można uznać by zadośćuczynienie w kwocie 30.000 zł na rzecz A. K. (2) (syna zmarłego poszkodowanego, czyli osoby pozostającej w bliższym stopniu pokrewieństwa od dwóch osób wymienionych wcześniej) było wygórowane czy rażąco zawyżone. Mając na uwadze powyższe okoliczności w ocenie Sądu pozwany nie wykazał zasadności zarzutów dotyczących wadliwie prowadzonego przez powoda procesu. Okoliczności mające o tym świadczyć nie potwierdziły się, zaś samego faktu zawarcia ugody – zwłaszcza w okolicznościach w jakich do tego doszło – wbrew twierdzeniom pozwanego nie można utożsamiać z wadliwym prowadzeniem procesu.

Pozwany M. R. podnosił również zarzuty związane z błędnym rozstrzygnięciem sprawy a mianowicie, że wysokość zadośćuczynienia wypłaconego przez (...) S.A. z siedzibą w W. Z. K. i A. K. (2) została znacznie zawyżona i jest nieadekwatna do stopnia i rodzaju cierpienia jakie przyniosła śmierć osoby bliskiej. Zarzut ten należało uznać w części odnoszącej się do Z. K. za nietrafny. W pierwszej kolejności podkreślić należy, że zasadniczym kryterium decydującym o wysokości należnego zadośćuczynienia stanowi przede wszystkim rozmiar doznanej przez pokrzywdzonego krzywdy, a niewymierny charakter takiej krzywdy sprawia, że ocena w tej mierze winna być dokonywana na podstawie całokształtu okoliczności sprawy. O wysokości zadośćuczynienia decyduje zatem sąd po szczegółowym zbadaniu wszystkich okoliczności sprawy, kierując się podstawową zasadą, że przyznane zadośćuczynienie powinno przedstawiać realną wartość dla pokrzywdzonego. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, zarzut niewłaściwego określenia wysokości zadośćuczynienia mógłby być uwzględniony tylko wtedy, gdyby nie zostały wzięte pod uwagę wszystkie istotne kryteria wpływające na tę postać kompensaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2002 r., II CKN 605/00, Legalis nr 277418; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2001 r., II CKN 889/00, Legalis nr 52014). Podkreśla się, że oceniając wysokość przyjętej sumy zadośćuczynienia jako „odpowiedniej”, sąd korzysta z stosunkowo sporego zakresu swobody sędziowskiej przy jego określaniu, niemniej jednak nie może to być suma rażąco odbiegająca od zasądzanych w analogicznych przypadkach. Skuteczne zakwestionowanie wielkości zasądzonego z tego tytułu świadczenia możliwe jest tylko wówczas, gdy jego nieproporcjonalność do wyrządzonej krzywdy jest bardzo wyraźna, czy wręcz rażąca (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2007 r., I CSK 165/07,

Legalis nr 95805). Oceniając w tym znaczeniu wysokość przyznanego Z. K. zadośćuczynienia nie można uznać, iż jego wysokość została zawyżona lub też jest rażąco wygórowana. Z uzasadniania wyroku z dnia 15 września 2014 r. wydanego w sprawie I C 849/13 wynika, iż sąd uwzględnił istotne okoliczności sprawy wpływające na sytuację psychiczną i emocjonalną osób bliskich zmarłemu i rzutujące na rozmiar doznanej szkody, także te na które wskazywał pozwany w swoich pismach. W związku z tym brak jest podstaw, uwzględnić zarzut M. R. odnośnie zawyżenia wysokości zadośćuczynienia wypłaconego Z. K..

Odnosząc się do kwoty 30.000 zł wypłaconej A. K. (2) na podstawie ugody zawartej pomiędzy nim a (...) S.A. z siedzibą w W. należy stwierdzić, iż w ocenie Sądu brak jest podstaw by uznać tę kwotę – jeśli oceniać ją jako wysokość zadośćuczynienia należnego A. K. (2) - na zawyżoną. Jak już wspomniano we wcześniejszej części uzasadnienia do zawarcia ugody w sprawie I C 619/14 doszło na takim etapie postępowania, iż ustalone okoliczności umożliwiły oszacowanie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia za szkodę doznaną przez A. K. (2). Ponadto mając na względzie, iż na rzecz wnuczki zmarłego zasądzono zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł, a na rzecz brata zmarłego kwotę 15.000 zł zadośćuczynienia, nie można uznać by kwota 30.000 zł, na którą strony umówiły się w ugodzie była rażąco wygórowana i niezasadna. Pozostaje ona we właściwym proporcjonalnym stosunku do kwot wypłaconych na rzecz pozostałych dwóch osób – jeśli oceniać ją przez pryzmat bliskości pokrewieństwa i relacji między zmarłym a osobami, które uzyskały zadośćuczynienie. Za odpowiednią uznał ją także Sąd orzekający w sprawie I C 619/14 r., albowiem przed umorzeniem postępowania na podstawie art. 355 k.p.c. Sąd zobowiązany był dokonać oceny ugody zawieranej przed sądem przez pryzmat art. 203 §4 k.p.c. w zw. z art. 223 §2 k.p.c., a zatem zbadać, czy ugoda nie jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W sytuacji gdyby Sąd uznał ugodę za niedopuszczalną winien wydać w tym przedmiocie postanowienie (§ 130 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych) i kontynuować postępowanie. Tymczasem w sprawie

I C 619/14 Sąd stwierdził, iż zawarcie ugody o wskazanej treści jest dopuszczalne i postanowieniem wydanym na rozprawie z dnia 14 kwietnia 2015 r. umorzył postępowanie w sprawie.

Należy tu jednak zwrócić uwagę, iż żadna ze stron ugody nie uwzględniła w jej treści kwoty 12.500 zł wypłaconej już A. K. (2) przez M. R. tytułem częściowego naprawienia szkody zasądzonego w punkcie 12. wyroku z dnia 22 grudnia 2004 r. wydanego w sprawie II K 645/04 na podstawie art. 46 §1 k.k. A. K. (2) w złożonym do Sądu pozwie wszczynającym postępowanie w sprawie I C 619/14 nie wspomniał o wypłaconej mu kwocie 12.500 zł, w konsekwencji – co zrozumiałe – do tej wypłaty nie odnosił się także (...) S.A. Tymczasem jak słusznie zauważył pozwany M. R. przy określaniu i wypłacaniu kwoty zadośćuczynienia powód winien ją uwzględnić.

Zgodnie z brzmieniem art. 46 §1 kk obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r. w razie skazania za przestępstwo spowodowania śmierci, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub przestępstwo przeciwko środowisku, mieniu lub obrotowi gospodarczemu, sąd, na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej, orzekał obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody w całości albo w części. Obowiązek naprawienia szkody, o którym mowa w omawianym przepisie mógł dotyczyć zarówno szkody majątkowej jak i niemajątkowej, przy czym podstawę naprawienia szkody w formie zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę określają przepisy art. 444 k.c., 445 k.c. i 448 k.c. (por. A. Marek Komentarz do art. 46 Kodeksu karnego, Lex). W orzecznictwie wyrażono pogląd, iż w trybie przewidzianym w art. 46 §1 k.k. osoby najbliższe nieżyjącego pokrzywdzonego władne są dochodzić skutecznie roszczeń z tytułu zadośćuczynienia opierając się na dyspozycji art. 445 § 1 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 grudnia 2004 r., II AKa 306/04, Legalis nr 71605; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 r., III KK 345/07, Legalis nr 99017). Wprawdzie dopiero na skutek nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw, w art. 46 §1 k.k. wyraźnie wskazano, iż w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę – niemniej jak wynika z powyższych poglądów, także przed tą nowelizacją art. 46 §1 kk stanowił podstawę do przyznawania

zadośćuczynienia. Co więcej, w orzecznictwie podnosi się, iż sprawca wypadku komunikacyjnego, wobec którego zastosowano środek karny polegający na obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 w zw. z art. 39 pkt 5 k.k.), może domagać się od ubezpieczyciela – na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów – zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego na podstawie wyroku karnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 11 października 2012 r., I ACa 240/12, Lex nr 1254472).

Kwota zasądzona od M. R. na rzecz A. K. (2) w punkcie 12. wyroku z dnia 22 grudnia 2004 r. tytułem częściowego naprawienia szkody była nie tylko środkiem karnym nałożonym na skazanego, ale również miała na celu częściowe naprawienie pokrzywdzonemu A. K. (2) szkody niemajątkowej jakiej doznał na skutek śmierci ojca A. K. (1). Oznacza to, iż kwota 12.500 zł stanowiła zadośćuczynienie w rozumieniu art. 448 k.c. (z akt sprawy karnej nie wynika, by miała ona znamiona odszkodowania – czyli wyrównania uszczerbku majątkowego, jakiego doznał A. K. (2) wskutek wypadku) – a zatem należało ją uwzględnić przy ostatecznym rozrachunku. Wskazaną kwotę M. R. zapłacił na rzecz A. K. (2) – została ona przelana w 2006 r. przez żonę pozwanego (albowiem pozwany przebywał w zakładzie karnym) na rachunek bankowy wskazany przez matkę A. K. (2) wraz ze świadczeniem należnym J. K. (łącznie 25.000 zł). Potwierdza to pismo z dnia 3 października 2007 r. oraz zeznania świadków A. K. (2) i I. R.. Pozwany natomiast nie występował do powoda o zwrot tej kwoty z tytułu regresu wynikającego z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, zatem to on poniósł ostatecznie zobowiązanie zapłaty wskazanej kwoty.

Trzeba pamiętać, że odpowiedzialność (...) S.A. z siedzibą w W. za skutki wypadku z dnia 30 maja 2004 r. opiera się na art. 822 § 1 i 4 k.c. w zw. z art. 436 § 1 k.c. co oznacza, iż powód odpowiada w granicach odpowiedzialności posiadacza pojazdu. Jego odpowiedzialność jest akcesoryjna wobec odpowiedzialności ubezpieczającego (pozwanego M. R.) co oznacza, że ubezpieczyciel odpowiada jedynie w takim zakresie jak pozwany. Ponieważ wysokość szkody niemajątkowej poniesionej przez A. K. (2) w związku ze śmiercią jego ojca została ustalona przez strony postępowania I C 619/14 w drodze ugody sądowej na kwotę 30.000 zł – stwierdzając, że kwota ta wyczerpuje w całości roszczenia A. K. (2) o zadośćuczynienie wynikające ze zdarzenia z dnia 30 maja 2014 r. – taką też kwotę pokrzywdzony winien otrzymać tytułem zadośćuczynienia i tylko w takich granicach pozwany M. R. odpowiada za wyrządzoną szkodę. Pozwany zapłacił już A. K. (2) świadczenie w wysokości 12.500 zł, a zatem w zakresie szkody niemajątkowej wyrządzonej A. K. (2) powód na podstawie art. 43 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych może żądać od pozwanego zwrotu wypłaconego odszkodowania jedynie do wysokości 17.500 zł – w przeciwnym razie oznaczałoby to, iż M. R. miałby odpowiadać w większym zakresie, niż wynika to z wysokości szkody niemajątkowej poniesionej przez A. K. (2).

Mając na uwadze omówione powyżej okoliczności należało uznać, iż roszczenie powoda jest uzasadnione jedynie w części. (...) S.A. z siedzibą w W. wypłacił na rzecz osób bliskich zmarłego A. K. (1) zadośćuczynienie w łącznej wysokości 55.000 zł – tj. 10.000 zł na rzecz S. K., 15.000 zł na rzecz Z. K. i 30.000 zł na rzecz A. K. (2). Bezsporne pomiędzy stronami było uiszczenie przez pozwanego M. R. na rzecz powoda kwoty 10.000 zł tytułem częściowego zwrotu wypłaconego świadczenia (pозwany uznał roszczenie wypłacone S. K.), zatem powód dochodził w niniejszej sprawie zapłaty kwoty 45.000 zł. Z przyczyn opisanych we wcześniejszej części uzasadnienia dochodzoną kwotę należało pomniejszyć o 12.500 zł, które pozwany M. R. zapłacił już na rzecz A. K. (2) tytułem naprawienia szkody, a zatem żądanie powoda okazało się uzasadnione w zakresie kwoty 32.500 zł. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanego M. R. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 32.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia 25 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 17.500 zł od dnia 23 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz oddalił powództwo w pozostałej części.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. Wierzytelność z tytułu nietypowego regresu ubezpieczeniowego o jakim mowa w art. 43 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wynika ze zobowiązania bez określonego terminu płatności, którego obowiązek zapłaty aktualizuje się dopiero z chwilą wezwania kierującego pojazdem mechanicznym

do zwrotu wypłaconego odszkodowania. Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wzywał pozwanego do zwrotu wypłaconego świadczenia w wysokości 25.000 zł pismami z dnia 11 grudnia 2014 r. i z dnia 7 stycznia 2015 r., które pozwany otrzymał przed dniem 15 stycznia 2015 r. – świadczy o tym powołanie się przez pozwanego w piśmie z dnia 15 stycznia 2015 r. na wymienione wezwania do zapłaty. Tym niemniej żądanie dotyczące zapłaty dalszej kwoty 30.000 zł zostało zgłoszone dopiero w pozwie, a zatem należy uznać, iż M. R. został wezwany do zapłaty tej kwoty dopiero z dniem doręczenia mu odpisu pozwu (22 kwietnia 2016 r.) i z tym dniem zaktualizował się jego obowiązek zwrotu powodowi dalszej części wypłaconego świadczenia. W związku z tym żądanie powoda o zasądzenie odsetek od dnia 25 stycznia 2015 r. należało uznać za uzasadnione jedynie w zakresie kwoty 15.000 zł (25.000 zł którego dotyczyło wezwania z dnia 11.12.2014 r. pomniejszone o wpłaconą przez pozwanego kwotę 10.000 zł), albowiem roszczenie w tym przedmiocie było już wówczas wymagalne. Wysokość odsetek została zróżnicowana z dniem 1 stycznia 2016 r., albowiem we wskazanej dacie weszła w życie nowelizacja kodeksu cywilnego dokonana ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1830), która zróżnicowała wysokość odsetek ustawowych wynikających z treści art. 359 §2 k.c. i odsetek ustawowych za opóźnienie z art. 481 §1 k.c. Z kolei w zakresie żądania dotyczącego kwoty 30.000 zł, które sąd uwzględnił w części 17.500 zł (tj. 30.000 zł – 12.500 zł zapłacone przez powoda tytułem naprawienia szkody) zasądzenie odsetek stało się możliwe dopiero z dniem następnym od daty otrzymania odpisu pozwu przez pozwanego – tj. z dniem 23 kwietnia 2016 r. – albowiem dopiero z tą chwilą pozwany znalazł się w opóźnieniu z jego zapłatą. Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego M. R. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 32.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia 25 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 17.500 zł od dnia 23 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 §1 k.p.c. Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd uwzględnił żądanie powoda (...) S.A. z siedzibą w W. w 72% zasądzając na jego rzecz kwotę 32.500 zł z żądanych 45.000 zł. W skład poniesionych przez niego kosztów procesu wchodziła opłata od pozwu w wysokości 2.250 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 4.800 zł ustalone zgodnie z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, albowiem zgodnie z §2 wskazanego rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (tj. 27 października 2016 r.) stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji – łącznie 7.067 zł. Powództwo zostało oddalone w 28%, a zatem w takim zakresie zostało uwzględnione żądanie pozwanego M. R.. W skład poniesionych przez niego kosztów wchodziła opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 4.800 zł ustalone zgodnie z przywołanym powyżej §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu sprzed nowelizacji, a także kwota 8,36 zł uiszczona tytułem zaliczki na poczet kosztów stawiennictwa świadka – łącznie 4.825,36 zł. Oznacza to, iż powodowi należy zwrot kosztów procesu w wysokości 5.088,24 zł (7.067 zł x 72%), zaś pozwanemu zwrot kosztów w kwocie 1.351,10 zł (4.825,36 zł x 28%). Po stosunkowym rozliczeniu kosztów (tj. 5.088,24 zł – 1.351,10 zł) Sąd zasądził od pozwanego M. R. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 3.737,14 zł tytułem stosunkowego zwrotu kosztów procesu.